

Előfizetési árak:

ostán vagy háshoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.
Félévre. 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyiltér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendő a lap szellemi részét illető közlemények.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Hátrafelé sült a puska.

Debrecen, november 15.

Ha a régieknek megvolt a czirkuszuk, arénájuk; ha a spanyolok a bikaviadalban még mindig tudnak gyönyörködni: hát nekünk is megvan az országgyűlésünk! A régieknek is voltak ugyan Demostheneseik, Perikleseik, Ciceróik és a vad küzdelmek zajához mért szónoklataik, melyek összegomolyogtak, kavarogtak a véres idők páratelt levegőjével s a kik magukba szívták, lelkükben is fölkavarodott a harag, gyűlölet, vagy a lelkesedés vihara s szenvedélyeik tombolása közt ennek vagy annak adtak igazat. Ámde mi itthon, a béke mély csendében kandallónk pattogó tüze mellett egész kényelemmel szörpölgetjük a lapok hűtőin át hozzánk jutó ezen szónoklatok pezsgőit, s bár fejünkbe száll is egyiknek vagy másiknak a gőze, nincs az oldalunkon kard s kezünkben legfeljebb is az ujságok papiros betűi csörmpölnek. Mert bizony, bizony, a mi tenyerünk is viszket néha s örömmel vesszük észre, hogy a

távolság humanitásának miatta nem igen lehet megvakarnunk.

De hát mire való is lenne az! Ugy is egy óriási tábor áll szemben egy összetöpörödött, megfogyatkozott, pusztulásnak indult kicsi haddal, melynek már is csak a neve van meg s a régi dicsőségek morzsáiból éldegél. Mikor a megszorultság már annyira megy, hogy a legszélsőbb függetlenségi bal, a legszélsőbb klerikális jobbal, az oroszán a farkassal egy talpalatnyi földre szorul, ott már nagy lehet körülöttük a vizözön.

Szintén ide halljuk az éljenek harsogását és a tapsok dörgését ős Buda mellől, a mely előtt a befagyott Dunán huszezred magával álló Szilágyi viharzó éljennel kiáltotta királylyá Mátyást, — ma pedig Szilágyinak dörög éljent az országgyűlés. Ide hozza a hangot a Széll s átvonul országunkon az igazság, a melylyel most ők koronáznak s megvetik alapját jövőre a koronázási jognak, melyet meggondolatlanul, a pártusa hevében el akart volna dobni magától az ellenzék.

A nóta tárgyának megválasztásában nagyon szerencsétlen volt

most a függetlenségi párt, mert a jogfeladás mellett foglalt állást. Nem emlékezett vissza Deák Ferencz ama nagy mondására: „A mely jogot tőlünk elvesznek, azt vissza lehet küzdenünk, de melyet önmagunk adunk föl, azt soha!”

Az a momentum, mely ezen házassági ténynél ezen becikkelyezés előidézését eszközölte, sokkal fontosabb lehet, mint amilyennek látszik s az ilyenek eljátszásával mindenkor könnyelműséget követnek el a nemzetek.

A függetlenségi párt hitele, pláne, miota az ő tisztelt szövetségében a néppártot vagyunk szerencsések szemlélhetni, ugysis sokat vesztett, a jelen esetenél pedig, midőn azt lehet kimutatni, hogy jogi érzeke nincs, még ha kormányképes lett volna is eddig, ezt a kormányképességét elvesztette. — Oly törvényt, mely a nincs eljátszva, király és nemzet, megváltoztathat mindig, de az eljátszott jog halott, melyet nem lehet feltámasztani. Ennek a becikkelyezésnek alapján nagy és erős lehet még a mi várunk!

De volt még ennek a vitának

TÁRCZA

Böske nénye.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
Irta: Vándor.

Mult évben Gubóczon nyaraltam. Ismerősem ugyan úgy értesültek, hogy Abbázában üdülők s akkoriban az abbázai fürdővendégek névsorában is szerepeltem. Ez azonban csak szemfényvesztés volt, amolyan ártatlan fogás, mert csak nem mondhatom, — mikor a mai világban mindenki drága fürdőkben szórakozik — hogy én a gubóczyi homokbuczkák közt nyaralok.

Higyjék el kérem, nincs unalmasabb valami, mint az a komisz falu. Alig vártam, hogy vége legyen a fürdőzéseimnek. Napokon keresztül máriást játszottam a patikárussal, egyik nap nála voltam, másik nap ő jött át hozzám.

Gyönyörű virágillatos reggel volt — így szeretném kezdeni, de a történeti hűség kedvéért be kell vallanom, hogy szakadt az eső. Hát ezen a mérsékelt illatos reggelen említett kártyakompanistámhoz indultam. Az utca egyetlen trotoárját (egy keskeny palotát) egyik félemeletes ház előtt teljesen be-

kebelezte a víz s amerre csak elláttam, végtelen sártenger terült el.

Tanás nélkül állottam meg. A következő perczben egy bájos leányt pillantottam meg az ablakon kihajolva. Piros babos kendője incselkedően lobogott felém s kék szeme és fitos orroskája olyan zavarba hozott, hogy a következő perczben egy ügyetlen lépés folytán a sártenger közepében lubiczoltam.

Ki lehet ez a szép leány?!

*

Másnap — gyönyörűen sütött a nap — ugyanabban az időben a megjelölt ház előtt voltam. Visszakapta a fejét, a mint megpillantott, hogy a következő perczben megint kitekintsen. Megemltem a kalapomat. Mosolyogva bólintott.

Milyen bájos kis falu mégis ez a Gubócz!

Böskének hívták, Dombi Böszikének, a tüzoltó főparancsnok unokahuga volt.

Ezentul gyakran sétáltam el az ablakuk alatt. Harmadnap levelet kötöttem egy köre s bedobtam az ablakon. Színházban láttam, hogy így tettek valamikor régen dicső elődeim is a — troubadourok.

Másnap, a mint elhaladtam az ablak alatt, egy levél hullott lábaim elé. A válasz...!

„Csacsi!“ *Hisz' én is imádom. De vigyázzon, nehogy a papa észre vegye, mert szörnyen haragudna. A csókjait visszaküldöm.*“

Ezentul mindennap érintkeztünk, levél útján. S olyan poétikusan szép volt a mi üzenet váltásunk.

Egyszer csaknem baj történt. A ház előtt mentem el s gyönyörítisan szórtam a csókokat az ablak felé.

A vér meghült ereimben — a függöny mögött hervadt arcznak örvendő éltes asszonyosság állott.

Bájosan mosolygott vissza.

*

Harmadnap remegve gondoltam arra, hogy hátha ismét az éltes asszonyossággal találkozom.

Böske állt az ablakban. Hirtelen ledobott egy összegyűrt papirost:

„Vigyázzon! A néni azt hiszi, az ő kedvéért sétál az ablak alatt. Vessen rá minél szerelmesebb tekinteteket. Meg kell hagyni tévedésében, mert nagy baj lenne. Ugy legyen! Érti? “

No ez gyönyörű dolog lesz!

Egy ideig nem történt semmi. Idyllünket nem zavarta mi sem, csak néha-néha tünt fel az árgusszemű asszonyosság a láthatáron, jobban mondva az ablakban. Ilyenkor

Legjobb, legüditőbb és legolesőbb a

Szolyvai ásványos gyógyvíz.

Kiváló gyógyhatás: gyomor-, torok-, tüdő-, vese-, hólyag- és köszvénybajok esetén.

Borral vegyítve a legkitünőbb asztali víz.

Kapható minden fűszerüzletben, vendéglőben.

egy más jelentősége is! Tanuságot vonhat le belőle az ellenzék, hogy vitát ne provokáljon többé, pláne obstrukciót ne, mert minél többet beszél és beszéltet, annál jobban lejárják. Ő csatába vitte minden tehetségét, holott a szabadelvű párton nagy készlet van még, amely hallgatott: még csak meg se kukkantak az Apponyiak és a Tiszák. Ha ez a vita provokálás, hangulatszinálás és kortesfogás akart lenni: ugyancsak esütörtököt mondott. — Igen is, hogy csinált hangulatot, de megfordítva. Még egy pár ilyen hangulatszinálás és az új választásoknak tört lobogóval, reménytelenül mennek neki!

Es egy cseppet se fog vele veszíteni az ország. A függetlenségiék épúgy vannak a függetlenséggel, mint az orthodox zsidók a Messiással! Nem elégitette ki őket Krisztus, mert nem pusztította el azokat, kiket a zsidók elpusztulva szerettek volna látni, hanem a helyet, a békét, egyetértést és szeretetet hirdette. Ha Kossuth Lajos próféta volt és nemzeti megváltást hirdetett? Akkor ez a megváltás az 1867-ben érkezett meg. Kossuth azonban, mint Mózes egykoron, hitetlensége miatt nem láthatta meg az ígéret földjét.

A megváltás itt van, csak az orthodoxok nem képesek felismerni!

A képviselőház pénteken délelőtt 10 órakor tartja legközelebbi ülését. Napirenden lesz Széll Kálmán miniszterelnök belügyminiszter válasza az oehodniczai körjegyző okirathamisítása, a megszállott tartományok

kormányzati iránya, a bosnyák vasutak, a esiktsunádi és esikszentmártoni népgyűlések, végül a bivatalos közlöny tárgyában hozzá intézett interpellációkra.

Az új ülészak. Az eddigi intézkedések szerint dr. Neményi Ambrus, a képviselőház pénzügyi bizottságának előadója, a Ház holnapi ülésén fogja előterjeszteni az 1901. évi költségvetésről szóló bizottsági jelentést. Az országgyűlés negyedik ülészakát alkalmasint szombaton rekesztik be, mire az ötödik ülészakot a képviselőház keddi ülésében nyitják meg.

A Ház munkarendje. A Ház, tegnapi határozatához képest, ma, esütörtökön nem tart ülést. A holnapi ülés napirendjére interpellációkra adandó feleletek vannak kitzüve. A szombati üléssel, mint értesülünk, bezáródik az ülészak, az új pedig a jövő hét keddjén nyílik meg. Az ülészakal járó megalkulás után első tárgya a Ház ülésének az öntözési javaslat s ezután következik több apró ügy, melyeket a bizottság tárgyalásra már előkészített.

„Elválaszthatlan és feloszthatlan.“

Debreczen, november 15.

A köteles gondosság hiánya miatt már sok politikai író elítéltek, mert meg nem engedhető nyilatkozatokat közöltek. Menynyivel inkább kellene a képviselőnek, kit az országgyűlésben, tehát korlátlan nyilvánosság előtt tett nyilatkozataiért sem üldözni, sem elítélni nem lehet, épen annál nagyobb erkölcsi felelősségének érzetében óvakodni attól, hogy ama helyen meg nem engedhető, helytelen nyilatkozatokat tegyen. Ettől az annyira szükséges megfontolástól a legkevésbé vezette magát az ellenzék akkor, midőn a pragmatika szankezióknak oly rendkívül fontos, de értelmük szerint teljesen világos kifejezéseit: „inseparabiliter és indivisibiliter“ fejtegette.

Ezt csak azért emeljük ki, mert itt nem csupán felfújt elméleti esekélyiségekről van szó, mint az „Unebenbürtigkeit“-ra és az osztrák „főhercegi“ címre vonatkozólag állt az eset, hanem mert az ellenzék az ezen kifejezésekbe általa becsusztatott értelmezés által, idomtalan fogással, a magyar állam-eszme szilárdságát, a magyar állam biztonságát érintette. Elég kegyetlenül azzal hitegetett, hogy Deák Ferencz mellette bizonyít, ki is az „elválaszthatlan és feloszthatlan“ kifejezéseket csak az osztrák örökös tartományokra akarta helyesen alkalmazni. Szilágyi Dezső azonban aktaszerűen kimutatta, hogy az ellenzék állítólagos emlékező-tehetségével inkább önkényesen konstruált, mintsem hiven reprodukált, hogy efféle magyarázatot Deákra visszavezetni nem lehet, sőt ama bizottságban, mely az 1867: XII. t.-cikket tárgyalta, ama szavak tendenciája fölött a Deák-párt és az akkori ellenzék között vita soha sem volt, hanem csak a fölött, hogy ezt a tendenciát miképen valószínűsítsák meg.

De nem engedjük a dolgot csupán az emlékezet helyesbítésével elútni; azzal sem, hogy Lustkandi féltékeny vetélytársainak, kinek száját Deák Ferencz közjogi munkálataival alaposan betömte, még egyszer bebizonyítsák, hogy a pragmatika szankezió miként adja elő Ausztria-Magyarországot mint két független, de összetartozó államból álló államlényt, melynek egyik része az egymástól elszakíthatlan osztrák örökös tartományok, másik része Magyarország területével együtt, mert csak így léphet teljes érvénybe a közös védelem kötelezettsége és a mindkét félre nézve közös habsburgi uralkodóház azonossága: és kérdezzük, minő következményei lennének annak, ha az indivisibiliter és inseparabiliter csak Ausztriára találna alkalmazást?

néhány szerelemittas pillantást menesztve feléje, igyekeztem mielőbb eltűnni.

Egy alkalommal levelet is dobott le: „Vigyázzon fiatal ember, ne legyen olyan vakmerő! Ha Bendeguz (az ura) észre veszi, végünk van!“

Talán egy hét is elmúlt azóta. Bözsikével mindennap találkoztam — persze csak úgy, az ablakon keresztül. Vasárnap reggel volt.

Előkerestem egy kavicsot s rákötöttem a levelet. A következő pillanatban beröpült a kő a nyitott ablakon.

Sakálszerű üvöltés volt rá a felelet. Menekültem. — A következőket már csak hallomásból tudom. Bözsike beszélt el.

A nagybátyját — a tüzoltó főparancsnokot találtam orron.

Általános felfordulás keletkezett. A bácsi orditozott. Először az ablakon akart kiugrani az ismeretlen merénylő után, a következő perczben azonban megakadt a szeme a kőhöz erősített levelelen.

A néni az ájuláshoz volt közel. A dühöngő férfiú felbontotta a levelet.

S óh én ostoba! — Alá volt írva.

Másnap egy generális forma, arany sisakos ur állított be hozzám. Kezeim pazarul fehér keztyük pompáztak.

— Uram! — harsogta a megsebzett oroszán hangján. — Önelesábitotta kedves nejemet, válaszson: kard vagy pisztoly!

S az egyik téli keztyűt oda vágta az asztalomra, majd szelid hangon tette hozzá:

— Részemről a pisztolyt ajánlanám egmelegebben.

— Azért is a kardot választom, — válaszoltam flegmával.

— Feltétlenül a pisztoly mellett kell maradnunk . . . kérem, tegye meg a kedvemért! — mondta olvadékony hangon.

— Nem engedek. Nekem kard kell.

— De nem lehet, értsen meg!

— Nem? Miért?

— Mert csak egy kard van . . . a postamesteré . . . tudja negyvennyolczban nagyon vitéz katona volt, egyszer egymaga megszalasztott egy egész . . . S nem találunk hozzá párt az egész faluban.

— Annál jobb! akkor nem verek szemem.

A vén sas bosszusan huzta össze szemöldökét.

— Akkor ön gyáva nyúl! — jelentette ki.

— Fogja be a száját! Én fringióval szivesen kiállok, de a maga pisztolyaira nem reflektálok.

— Ez az utolsó szava?

— Ez.

— Jó. Majd gondoskodom róla, hogy megtudja az egész világ. Az ujságok úgy fognak írni önről, mint erkölcsi halotról, a feleségem . . .

— A felesége?

— Igen a feleségemnek majd a fülébe fogom dörögni . . .

(Tyhü, szép fogalmak lesznek rólam Erzsikének!)

— Elég uram, — szóltam — elfogadom a pisztolyait.

Felállottunk a dohányhodály háta mögött. Itt fog lefolyni az öldöklő harc. Az orvos, kinek a párbajnál jelen kel-

lett volna lenni, megbetegedett. Nem baj, megjelent helyette a patikus.

A hodály tetején foglalt helyet, hogy az ellenséges golyóktól mentve legyen.

Elfoglaltuk helyeinket. A patikus a tetőn fogvazogva kezdett el számolni.

— Egy . . .

— Tyü az árgyélusát! — mondta rettenetes ellenfelem.

— Kettő . . .

Rémült sikoly hallatszott. (Különös, pedig még el sem sütöttem a rozsdás szerszámot!)

Két nő rohant elő a ház mögül Böske meg a nagynénje volt.

A kis leány átkarolta a nyakamat.

— Nem, nem. Nem engedlek meghalni!

Önagysága a vén sas fejét kezdte szapul, szoknyája zsebébe rejtve az öldöklő szerszámot.

— Bácsi, édes bácsi, ne nézzen olyan csunyan — kérlelte Bözsike — hisz' engem szeret . . . nekem irt akkor . . .

Bendeguz ur arcza lassankint kiderült.

— Hát te . . . ?

— Hát persze, bácsi . . . No béküljenek ki, mert őt is kell majd szeretni . . . az uramat!

Boldogan hagytuk el a rettenetes párbaj színhelyét.

Utközben mellénk került a néni. Hallottam, a mint hátatelt szívvel sugta a Bözsikének:

— Te drága, önfeláldozó gyermek!

Bözsike azóta a feleségem.

A kedves nénitől több mint száz mértföldnyire lakunk.

A következmény egyszerűen ez lenne: Magyarországnak összes vagyonával és vére vel Ausztria védelmére kellene kelnie, mihelyt külső ellenség fenyegetné a feloszthatlan és elválaszthatlan Ausztria bármely tartományát. Csak így van elég téve a közös védelem parancsának és ama törvényesen szentesített törekvésnek, hogy a habsburgi monarchia összes területe a közös uralkodóház számára megtartassék.

De ha Magyarországot fenyegeti külső ellenség, ha a „membra sanctae coronae cum partibus adnexis” területének egy darabját elfoglalja, akkor Ausztriának egy filért sem kell kiadnia, egy embert sem kell mozgósítania, mert csak Ausztria az elválaszthatlan, széttephetlen egység, Magyarország azonban nem lehet ily politikai egység, szerződés szerint azt szabad felosztani és szétdarabolni engedni, egyes területeit szabad az uralkodóháztól elidegeníteni, itt nem létezik a közös védelem kötelessége, közös uralkodóház.

Ide vezet annak a magyarázatnak művészete, melyet a hazafiúi monopoliumában kéjelgő ellenzék a pragmatika szankción gyakorol. Itt tűnik ki legélesebben, mint terjeszkedett szét a trónörökös esküvel megerősített nyilatkozatának becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál a szinte gondtalan frivolitás.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 14.

A képviselőház ma délelőtt tartott rövid ülésében a kérvényeket tárgyalták. Papp Samu hosszabb beszédében ajánlotta a kormány figyelmébe a Torda-Aranyosmegye kérvényét, a Tordán állítandó gimnázium ügyében. Kossuth Ferenc is pártolta kérelmét. A többi kérvényt vita nélkül elintézték. A Ház végül elhatározta, hogy holnap nem ülésezik, holnapután pedig interpellációkra adandó miniszteri válaszokat hallgat meg. A válaszok közt lesz Széll Kálmán miniszterelnök felelete Visontai Soma interpellációjára a megszállott tartományok kormányzata és Pichler Győző kérdésére a bosnyák vasutak tárgyában.

Krakéler Louisdor.

A nevem Krakéler Louisdor. Látom. Önök nevetnek. Nem is csodálom, mert igazán furcsa nevem van. De hát Krakéler volt az apám, a nagyapám, sőt ha hinni lehet az öregem hiúságát legyezgető pergamennek, ükapám, névszerint: nemes, nemzotes és vitélő Krakéler Jeremiás, ki első Leopoldus király fő szőnyegporolója vala, hasonlókép e becsületes névben öszült meg.

A másik nevem még excentrikusabb. Louisdor? Hiszen ez egy pénz neve! Hát kérem, ennek eredetét is elmondom.

Mikor az a tudós asszonyság, kinek anyám után legjobban köszönhetem (?) világrajövetelemet, hiven elvégezte kellemetlen s meglehetősen pikáns szolgálatait, anyám egy ragyogó louisdorral fizette ki őt. A derék hölgy beszédessé lett az arany csillogásától; elkezdtek tanácskozni anyámmal, mi legyen a nevem? Szegény anyám kifogyott a nevekből, lévén én neki tizenegyedik fimagzatja. (Lány is van hét.) Ekkor a szellemes asszonyságnak briliáns ötlete támadt: nevezzük a kis anygalt Louisdor-nak. Ugyan miért ne? Vannak ma különösebb nevek is: Farkas (ez tudvalevőleg vadállat), Béla (e blattmüszöt szerte használják), vagy Ibolya, Leokádia stb. Anyám kissé ellenkezett, de mikor a tiszteletreméltó hölgyeteg felhozta, hogy e név még szerencsés s gazdaggá teheti

viselőjét, kapitulált végre s hálásan ölelé meg a — bábát.

Igy lettem én Krakéler Louisdor. Első napjaimra nem emlékszem tisztán. Annyit tudok, hogy vaskos dadám volt, ki sokszor futta szemembe a közös bakája szájából kivett virgónia illatdus aromáját. Tiltakoztam ellene eleget, de a pólya rideg korlátai (pardon! galandjai) mindenféle ilyenemű kísérletem meghiusították.

Mikor a dadától s vele együtt a pólyától is megszabadultam, első dolgom volt, hogy magamnak nem lévén szórakozása, másokat mulattassak. Ezt legegyszerűbben a sirással véltem elérni: zokogtam, ha enni adtak; sirtam, ha mellettem voltak, vagy ha nem voltak mellettem s bömböltem, mikor a többiek aludtak, illetőleg aludni akartak. Körülbelül két évig nem tudtak ezen a dolgon segíteni, míg utoljára (s ekkor kivételesen) apámnak támadt egy életrevaló ideája:

— A fiu megnőtt, szabad levegő s nadrág kell neki!

— Ez hát, akartam mondani, de megdöntöttem a dolgot. Tetszésemet semmi felett sem nyilvánítottam, de nemtetszésemet igen gyakran. Legfőképpen pedig akkor, mikor hat-estengős koromban iskolába adtak. Ez azon időpont, melytől kezdve nyolcz hosszú év tapasztalataira nem igen emlékszem. Sajátságos, de való, hogy fokozatosan vesztettem értelmi tehetségeimből. Miodössze annyit tudok, hogy ezidőtájt tanítóm és anyám rossz viszonyban (ne gondoljanak kérem valami bünös históriára) voltak egymással. Anyám tudniillik azért haragudott, mert a tanító őt nadrágomat nyütte el barátságos suhintásaival (hej, hogy ugrana egy nagyot dühében Tóth Béla, ha ezt olvasná), tanítóm pedig, mert sajnálta nádpálcáit, mik rajtam pozdorjává törtek.

A négy első gimnáziumban Karczagon bosszantottam tanárait. A professzorokat természetesen, mint bosszuálló ördögöket festettem le otthon, mikor áldásteli értesítőmmel hazarukkoltam. Apám biztatott. Sebaj, ő is ilyen volt valamikor. Ez persze emelte önérzetem s apám iránti nagyrabecsülésemet. Egyszer, tudom meg is szólítottam:

— Hallod, öreg, miből hasaltál te a negyedikben?

Öregem hátrahökken, elveresedett, aztán megsimogatott és susogva vallotta be, de ugy, hogy anyám ne hallja:

— Mindenből!

Az őt, usque nyolcz osztályt a debreczeni, kollégiumban ráztam le. Itt már minden classisban bámulatos következetességgel jelentkezett egy-egy tulajdonságom. Az ötben kezdtem cigizni, ezzel zsebpénzem nőtt, apámnak meg a kettős kiadása, mert hozzá utasítottam a háznagyot a büntetéspénz megfizetésére, melyet ki kellett szurkolni, ha füstölésen csiptek. A hatban Alföldy professzor szoáréit kezdtem látogatni. Ott belehabarodtam egy fekete, villogószemű lányba. Küldtem neki képes lapokat, szerelmes leveleket, virágokat, készítettem titkos betűtárt s szorgalmasan olvastam a szerelem kis katedáját. Mikor végre a kis lány albuma tele volt képes lapokkal, kandallója szerelmet susogó soraimmal, egy napon azt mondta, mikor hazakísértem, hogy ő még kis leány s nem szabad gavallérral sétálnia. Általában véve nem bosszantott a dolog, csak azon csodálkoztam, hogy ily későn vette észre ezt a kis ártatlan.

A következő osztályban már nagy diák lévén, mulhatatlan kötelességemnek tartottam, hogy az utcai szoladonok kórhosszába szegődjem. Fixiroztam én kérem, mindenkit, a kin csak szoknyát láttam, szőkét, barnát, lányt vagy asszonyt, kifestett és beparfümözött egyaránt. Ismertek is az egész városban s én erre büszke voltam. Különben mintha nemesítőleg hatott volna rám e finom mulatság, ez évben csak egy szekundával zártam be főkönyvem. Ah, az a fizika!

A pótvizsgát szerencsésen kinyögve, elér-

tem a Montblankra, vágyaim netovábbjának legislegtetejére. Nyolczadik gimnazista voltam. A sok édeskés udvarlástól elemelyedve, kezdtem koresmákba, kávéházakba járni. Pardon! megfordítva. Délutánonként a kávéházakban mutatam magam, nem nagy öröme a fizetőpinczérnek, kinél az év végén 86 fehér, 53 fekete kávé volt. Este aztán a kollegákkal (ezt a hangzatos címet használtuk egymás közt) kocsmáztunk. Hej, Péter Pál, mért is volt olyan jó a borod s oly hamis szemü a borlányod! Ez évi zárlatom botrányos volt. Az osztályvizsgán ugyan átkapálóztam, de a maturán megragastottak. Egy esztendő múlva jelentkeztem ismét. Én Istenem, mivel töltöm el időm addig. Tanuljak én, ki négy esztendeje egy könyvem sem vágtam fel. Nem, ezt nem!

Uraim, most mondják meg, mért kellett nekem születnem? Ha nevemet meghallják, előre rossz szemmel néz rám mindenki. Keresztnevem említése pedig engem bosszant szörnyen. Milyen rosszul esik, ha ilyen sokatérő név mellett néha egy vasam sincs.

Ma volt egy louisdorom. Apám adta, ő tudniillik ragaszkedik nevemhez s zsebpénzemet louisdorokban adja ki. Ugyancsak ma történt, hogy Náci, a fizetőpinczér megköszönte az Emkében eddigi hitelezéseimet s kerekon kijelentette, hogy nincs kredit.

Nagy bánatomban egy huszadrendű pu-tikba mentem feketére. Abban a boldog hitben ringatóztam, hogy majd nem tudják felváltani a pénzemot. Elszüresölöm pikolóm, hívom a pinczért. Az szemtelen, kapzsi mosolylyal néz aranyomra és sugárzik a nyomorult arca, mikor visszaad. Dühömben (vagy tán józan ész-szel) elfelejttem neki borraalót adni.

Busan jöttem haza. Most ágyban és álmos vagyok, s gondolkozom. Óh, hogy a nemes Krakéler familia egy tagjának ide kellett sülyednie.

Holnap csomagolok, megyek haza. Vajjon mit fog mondani az öreg?

Gázoli.

A kínai háboru.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, november 14.

Sokféle hír kering már az együttes jegyzékről, melynek tíz pontját tegnap közzöltük. Az egyik forrás szerint Kína hajlandó elfogadni ezeket a feltételeket a második pont kivételével, mely a bünös hercegek és hivatalnokok kivégzését követeli. Egy másik hír szerint még nem bizonyos, hogy az államok el fogják-e a föltételeket fogadni, bár képviselőik közös megegyezéssel szerkesztették azokat.

Akárhogy vélekednek is e föltételekről, annyi bizonyos, hogy ezekkel a béke ügye nagyon sokat közeledett a megvalósulás stádiuma felé. A Morning Post azt írja, hogy lehetetlen dolog az a hír, hogy az egyetértés épen e pillanatban bomol-nék fel.

Nem tudjuk, hogy a kínai kormány komolyan veszi-e a dolgot, vagy pedig megint valami kibuvót keres, hogy a végleges döntést huzza-halaszssa. Egy sanghai távirat szerint annyira komolyan veszi, hogy a kártérítési összegek s a fizetési módzatok megállapítására már ki is szemelt egy embert, Sir Robert Harth ot.

Az újabb eseményekről következő távirataink számolnak be:

London, nov. 14. Az Egyesült-Államok magatartását méltatva, azt mondja a MorningPost, hogy a hatalmasságok koncertjének felbomlásától nem igen kell tartani, hacsak az amerikai kormány a hatalmasságok valamely új kombinációját nem tervezi. Ebben az esetben az angol és a német kormánynak komolyan fontolóra kell vennie helyzetét és meg kell egyeznie arra nézve, hogy milyen politikát követhetnének közösen, ha általános koncert nem volna. — A Standard azt mondja: Ámbár az együttes

jegyzéket a pekingi képviselők elfogadták, nem bizonyos még, hogy a kormányok is époly egyetértően fognak hozzájárulni.

London, nov. 14. A Standardnak jelentik Sanghaiból 10 iki kelettel, hogy a Kina részéről fizetendő kártérítési összegek és a fizetési módzatok megállapítására Sir Robert Harth van kiszemelve. Hír szerint egy császári rendelet Li Hung-Csang-ot az északi hadsereg főparancsnokává nevezte ki Junglu helyébe.

A Timesnak jelentik Sanghaiból: A kínai lapok jelentése szerint Liukungji főszólította Csangesiesung-ot, hogy vele egyesülve, szálljon szembe minden expedícióval, a melyet Hankaun át Szinganfu ellen akarnak vezetni.

London, nov. 14. A Timesnak jelentik Pekingből 11-iki kelettel: Ugy látszik, Kina el fogja fogadni a hatalmasságok jegyzékében foglalt feltételeket, kivéve azt, hogy bizonyos herezegeket és hivatalnokokat kivégeztessen. Ez lehetetlen, a míg az udvar a hivatalnokok kezében van.

Ugyanennek a lapnak jelentik Sanghaiból 12-iki kelettel: Itt azt kívánják, hogy a békefeltételek közé vegyék fel azt a követelést is, hogy a kínai csapatokat távolítsák el Sanghai környékéről. A mint a nevezett lapnak Sanghaiból jelentik, Tiencsinben nagy érdeklődés nyilvánul a japán csapatok holléte iránt, mert ezek a csapatok, noha a szárazföldet el nem hagyták, eltűntek Tiencsinből és Pekingből, anélkül hogy valaki tudná merre vonultak.

SZINHÁZ.

Sulamith. Goldfaden híres dalművében, a Sulamithban gyönyörködött tegnap a közepes számú közönség. A czimszerepben Bódi Ella aratott zajos tapsokat, énekszámait egytől-egyig tetszéssel fogadta a közönség. Környei jó alakítást nyújtott Absolon szerepében. F. Kállay Lujza (Abigal) érzéssel s drámai erővel játszotta meg szerepét s több énekszámait kellett megismételnie. A többi szereplők is buzgólkodtak a siker érdekében. A kórus és zenekar jól megállották helyüket.

Anya és leánya.

(Az izraelita nőegylet jubileuma.)

A mai reális világban, a hol az önzés mindenütt tanyát üt; a hol sokszor testvér testvért, a fiu az atyját megtagadja, a barát a barátot elárulja; a hol még a jótékonyság is csak negélyezett: jólesik tapasztalnunk, hogy eme romlott társadalom közepette egy jótékony egyesület zajtalanul, kerülve minden feltűnést, reklámot, üzi áldásos működését egy negyedszázad óta. Ez a helybeli izr. jótékony nőegylet. Semmi sem oly fogékony a jó és nemes cselekedetek iránt, mint a női szív. Az Előrelátás tán csak azért teremtette a nőt, hogy a jó, a szép és nemes iránt oly könnyen hajló szívével boldogítsa az emberiséget!

Ilyen az a kis lelkes csoport is, a mely huszonöt évvel ezelőtt zászlója alá gyűjtötte a helybeli izr. nők színe-javát, hogy összerakva megtakarított filléreiket, azokkal enyhítsék a nyomort, jóllakassák az éhezőt, gyógyítsák a betegeket és letöröljék az özvegyek és árvák könyeit. Ez a kis lelkes csoport már ma szép nagy sereg. A lelkesedés, a melyet huszonöt évvel ezelőtt a humanizmus szikrája lángra lobbantott, ez évek hosszu sora alatt nem lohadt, mert mindenkoron oly lelkes vezérei voltak e nőegyletnek, a kik a lelkesedés paraszát csak szitották és élesztették.

Nem ezélem e helyben a helybeli izr. nőegylet negyedszázados történetét megírni, ezt nálam hivatottabb egyének teszik meg.

Eber figyelemmel kisérve a helybeli izr. nőegylet működését immár másfél évtized óta, azt tapasztalom és tapasztaltam, hogy ama lelkes nőegyesületi tagok közt, kik hervadhatatlan érdemeket szereztek maguknak az egyesület körül, két egyéniség magaslik ki, még pedig anya és leánya, t. i. dr. Popper Alajosné és dr. Balkányi Miklósné urnők.

Mi voltunk és vagyunk első sorban, a kik az affektált és csupán dicsvágyból gyakorolt jótékonyságot mindenkor osztoroztuk. A jótékonyság kell, hogy tiszta forrásból — a humanizmusból — fakadjon, különben nem felel meg magasztos céljának.

E két nemeskeblű uri nő minden ténykedése magán hordja a legönzetlenebb, a legtisztább humanizmus bélyegét. Ezen önzetlen és lelkes eljárásuk kiterjed az egész nőegylet beléletére és annak minden egyes tagjaira.

Dr. Popper Alajosné a köztisztéletben és közszeretben megőszült uri nő egy negyedszázad óta áll a nőegylet szolgálatában.

Ő — a fenkölt szellemű, igazi műveltségű uri nő minden szabad idejét — sokszor egészségének kockáztatása mellett — a nőegyletnek szenteli. Itt gyűlésezik, ott toborz tagokat, emitt ellátja a szegény iskolás gyermeket és amott gondoskodik egy csapat árvaleány neveléséről. És mindenütt egész munkát végez.

Méltó társa dr. Popper Alajosnének leánya, dr. Balkányi Miklósné, ki évek óta elnöke, lelke az egyesületnek. E műveltekü urinő lelkének minden szálával csügg az egyesületen.

Mig más — a földi javakkal megáldott nők — szórakozásra szentelik szabad idejüket, addig dr. Balkányiné gyűlésezik, szónokol, apostolkodik az egyesület érdekében. Ha az, a ki maga is izlelte a nyomort, késsőbb, midőn sorsa jobbra fordult, saját tapasztalatán okulva, gyámolítónak szegődik a szegények mellé: az természetes dolog. De a ki soha a nyomor inséges iskoláján nem ment keresztül és mégis szívének minden porzikája megtelik a nyomor iránti irgalommal: az csak oly nemeskeblű lehet, a milyen dr. Poppné és leánya, dr. Balkányiné. Aki megírja Debreczen város jótékony intézményeinek történetét, az aranylapot fog juttatni e két lelkes hölgynek.

E földön minden mulandó, minden változandó; a vagyon mulékony, maga az ész és értelem is csak viszonylagos: egyedül a szív jósága, nemessége abszolút értékű; az oszlopot emel önmagának — éreznél marandóbbat — az emberek szívében.

Kutli Zsigmond.

HIREK.

— Lapunk főszerkesztője a mai napon szerkesztőségünk kötelékéből kilépett.

— Uj csendőrtiszt. A tegnapi hivatalos lap közli: Marjalaky Imre debreczeni 3. honvéd gyalogezred tartalékába beosztott hadapród, a megfelelő eredménnyel teljesített próbaszolgálat után a m. kir. csendőrség állományába, a m. kir. II. sz. csendőrkörületbe helyeztetik át.

— Ünnepe a Csokonai-szobornál. A „Magyar Irodalmi Önképző Társulat”, mint minden évben, ugy most is megünnepli Csokonai születésének évfordulóját, mely

alkalomból november 17-én d. u. 4 órakor Csokonai szobra előtt ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. „A tihanyi echóhoz” előadja a főiskolai énekkar. 2. Beszéd, tartja: Szücs László th. 3. Költemény, írta és szavalja: Takács Endre jh. 4. „A reményhez” előadja: a főiskolai énekkar. A közönséget ez uton hívja meg az elnökség.

— Wlassics — és a debreczeni képkiallitás. A debreczeni tárlat megnyitása alkalmából Degenfeld József főispán, mint a kiallitás védnöke üdvözlő táviratot intézett Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszterhez, mint a ki a magyar nemzeti kultúra fejlesztésére minden alkalommal nemesen törekszik, Ma érkezett meg a miniszter megleghangu válasza, mely így hangzik:

Degenfeld József gróf ő méltóságának
Debreczen.

Szívélyes üdvözlötükért fogadja és tolmácsolja kérem legmelegebb köszönetem.

Wlassics.

— A színügyi bizottság ülése. A színügyi bizottság tegnap délután Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt ülést tartott, melyen a színügyi kerületek kérdése került tárgyalás alá s a Festetich-féle javaslat ellenében azon határozat hozott, hogy a bizottság ragaszkodik Debreczennek a kerületi rendszerbe eddig megállapított beosztásához, tehát kívánja, hogy a debreczeni szintársulat nyári állomáshelyei továbbra is Nyiregyháza és Mármarosziget maradjanak.

Ronesik Lajos tanácsos színházi felügyelő bírálat alá vette a jelenlegi szintársulat állapotát s indítványozza, hogy a színigazgató a társulat hiányainak pótlására hívassék fel.

Komlóssy Dezső esatlakozik a színház-felügyelő indítványához. Aczél Géza hangsúlyozza az előtte szólókkal szemben, hogy a színészet nivójának hanyatlásáról szólni nem lehet. Ha vannak hiányok, azok véletlen körülményeknek tulajdoníthatók. — Márk Endre a hiányokat időlegesenek tartja, melyek pótolhatók s e pótlásra az igazgatót utasítandónak véli.

A határozat az lett, hogy az igazgató a hiányok pótlására záros határidő alatt felhivatott.

— A képkiallitásról. A mai nap folyamán is számosan látogatták meg a városi tárlatot. Egyszerű polgáremberek jönnek egyre másra és lelkesedéssel, a magasztalás hangján nyilatkoznak a képkiallitás szépségéről. Majd egész osztályok jelennek meg tanáraik kíséretében s a diákok serege megtölti az egész termet. A laikusok dicséretét tegnap egy kiváló szakértő elismerése követte. Kézdi Kovács László, a ki époly jeles művészeti kritikus, a milyen ügyes piktor, a Pesti Hirlapban hosszabb cikkben referál a debreczeni műtárlatról. Rámutat annak nagy jelentőségére s egyenkint is kiemel egy esomót a kiallitás kiválóbb darabjai közül. — Időszerű megemlékeznünk a nagyváradi képkiallitás befejezéséről. Kedden zárták be Beöthy László főispán beszédével az érdekes kiallitást, melynek 6124 látogatója volt. Harminczhárom kép kelt el 13960 korona értékben. Megvolt már a sorsolás is. A mintegy 1500 sorsjegy közül a főnyereményt, Telepnek egy becses képét, egy váradi gimnázista nyerte meg. A váradi eleven művészeti élet bizonyára nagy hatással lesz Debreczenre is. Biztosak vagyunk benne, hogy a civisek városa műpártolás dolgában sem fog mögötte maradni a pakfongvárosnak.

— Szerencsétlenül járt munkás. Tömörri Gábor vasuti munkás több társával együtt a 3-ik számú őrház előtt vasuti sineket cserélt ki. Az új sinek lerakásánál,

amint a nehéz kalapács ütésektől szikrázott a vasszeg, egy elvált részecekéje Tömöri balszemébe csapódott. Az izzó, éles vaslemez azonnal megfosztotta a szemvilágától. A szerencsétlenül járt munkást a kórházban ápolják.

— **Az első művásárló** ma jelentkezett a debreczeni képzőművészeti kiállításban. **Le styán** Adorján kir. közjegyző személyében, ki Petrányi Miklósnak egy tájképet vásárolta meg. Reméljük, hogy e jó példát még nagyon sokan fogják követni városunk vagyonosabb polgárai közül.

— **Körvadászat.** Két nap óta tartanak a körvadászatok **Degenfeld Pál** és **Imre grófok** téglási uradalmaiban. A nagyszámu előkelő vendégek között voltak: **Beniczky** Adám, gróf **Deseffy** Emil, gróf **Degenfeld** Sándor, **Schönborn** gróf, dr. **Losonczy** Almos, báró **Felitsch** Arthur szabolcsmegyei főispán stb. Eddig, tehát két nap alatt összesen 1300 nyulat, több mint száz fázánt és számos rókát lőttek. Ma fázánvadászat volt.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Ma délben egy gyermekkorban levő kereskedőtanonc akarta eldobni magát az életet. **Mandel** főtéri cipőkereskedő tanulója, **Aszódi** Márton ma délben, gazdájának udvarában, Piacz-utca 40. számú házban egy félreeső helyen felakasztotta magát. Gazdája szerencsére észrevette s megszabadította a halni vágyó ifjút veszedelmes helyzetéből. Dr. Gáspárnak, az odaérkezett orvosnak sikerült eszméltre hozni az öngyilkosjelöltet, a ki Szücs rendőrbiztos előtt kijelentette, hogy azért követte el tettét, mert az egyik segéd rosszul bánt vele.

— **Eleven Ujság.** Lelkes örömmel és újságírói kollegialitással üdvözöljük legfiatalabb lapunkat, az **Eleven Ujság**-ot, amely a jövő hónap kilencedikén fog megjelenni. Említett lapunk ugyan éppannak a kelléknek van híjjával, ami nélkül manapság még nehezen képzeljük el az újságokat; t. i. a nyomtatott betűnek, ez azonban nem változtat semmit sem a doigon s ifju kollegánkat époly örömmel fogadjuk, miúta csak úgy volnának szedői, korrektora és rotációs sajtója, mint nekünk.

Az **Eleven Ujság** a debreczeni zsidó négyesület jubileumi báljának lesz a legfőbb vonzóereje. A hatalmas újság keretében sorra jelennek meg az egyes rovatok — bájos leánykaktól, ügyes fiatalemberektől megszemélyesítve. Előadnak mindent — az előfizetési felhívástól az apró hirdetésig, pattogó rimekben, hébekorba szép muzsikaszóban.

Az **Eleven Ujság** szerkesztése és betanítása jótollu, előkelő író bizottságra van bízva, amely karöltve a négyesület rendező bizottságával, hetek óta buzgalkodik, hogy a szép multu egyesület jubileumának ünnepeit felejthetetlené tegye a debreczeni közönség előtt — legalább is újabb huszonöt esztendőre.

— **Bátor postáskisasszonyok.** Vakmerő rablási kísérletet hiúsított meg a magyar-bánhegyesi postamesteri hivatal két kezelőnője.

Rablók törtek be hozzájuk, hogy el-emeljék a posta pénzét, a postáskisasszonyok azonban nem vették el lélekjelenlétüket és ólomgolyóval fogadták a betörőket.

A kisasszonyok lakása közvetlenül a postamesteri hivatal helyiségéből nyílik s az este már nyugalomra tértek, midőn egyszerre a hivatalból zuzás és csörömpölés hangját hallották. Hirtelen gyertyát gyújtottak, a falon függő revolvert megtöltötték és épen abban a pillanatban léptek be a hivatalos helyiségbe, midőn az udvar felőli

ablakon egy férfialak bemászott a hivatalba.

A kisasszonyok nem vették el lélekjelenlétüket, hanem az egyik két lövést tett a betörőre, mire az hirtelen visszahúzódott és az ablakon kiugorva, elfutott, a nélkül, hogy a kisasszonyok felismerték volna.

Az eset élénk szenzációt keltett a különben csendes faluban, mert aznap épen sok pénzt adtak fel a postán és mindenki gratulál a bátor kisasszonyoknak.

— **Elítelt lóköto.** **Szűcs** István bősörményi illetőségű napszámos mult év október havában a fehértói országot szélén, Bősörmény határában egy ott táborozó cigányesapat legelő lovai közül kettőt feloldozott s azokat istállójába haza hajította, hozzá tartozóinak pedig azt mondta, hogy vette a kérdéses jószágokat. Nemsokára kiderült azonban a való s a debreczeni kir. törvényszék ma vonta felelősségre **Szűcs** István a lólopásért. Oláh Miklós bíró elnöklete alatt ült össze a törvényszék, mely vétkesnek mondta ki a vádlottat a terhére rótt cselekményben és nyolcz havi börtönnel sújtotta. A vádlott, valamint a királyi ügyész is felbeveztek.

x **Szolid üzletbe** német kisasszony, mint kezdő, alkalmazást nyerni óhajtana. Czim a kiadóhivatalban.

— **Egy család tragédiája.** Szörnyű tettet követett el **Ivancsó** János munkácsi ácsmester a fölötti bánatában, hogy a házat elárverezik. A feleségét valami ürügy alatt elküldte a vasúthoz s mig az odajárt, beretvát vett elő s két kiskoru gyermekének elvágta a torkát. Majd maga ellen fordította a gyilkos eszközt és nyakán súlyosan megsebezte magát. A szerencsétlen anya — ki mire hazaérkezett, csak gyermekeinek holttesteit találta — közel áll a megőrüléshez. Az orvosok azt hiszik, hogy **Ivancsót** megmenthetik az életnek.

— **Csillaghullás.** November hóban minden esztendőben megújul az a csodás látvány, a melyet a világűrben széthulló izzó meteorok fénye nyújt. A keringő meteorok épen ezen a napon kereszteznek az üstökösök és a föld pályájának érintkezési pontját s így ekkor kerülnek évről-évre szemünk elé. A csillagászok számítása szerint az ideai csillaghullás felette bőséges és érdekes lesz. Az izzó meteorok már jókor este feltűnnek az égboltozaton és hajnalig folyton fokozódó mértékben fogják bera-gyogni a légkört. A legtöbb meteor előre-láthatólag közvetlen napfölkelte előtt lesz látható. Az ógyallai csillagvizsgáló intézet a tünemények tudományos megfigyelésére nagy előkészületet tett.

— **Halálozás.** Angyaláti Antalné szül. **Gombos** Julia folyó 1900. év november hó 14-én, délelőtt fél 11 órakor életének 38-ik, boldog házasságának 4-ik évében elhunyt. Földi részei folyó hó 16-án, délután 2 órakor fognak a Burgondia utca 5-ik számú háztól, rövid ima után a Kossuth utcai temetőben örök nyugalomra tétetni.

x **Egy német kisasszony** gyermekek mellé alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban.

— **A vasárnapi munkaszünet a vasutakon.** A kereskedelemügyi miniszter közelebb kibocsátott rendelete szerint az áruforgalom a pályaudvarokon a törvényes pihenő napokon a következőkép történik: Vasárnapokon fölvételnek egész napon át (a rendes hivatalos órákon belül): hullák; déli 12 óráig: gyorsárúk, sör, baromfi; délelőtt 10 óráig: jég. Kiadatnak egész napon át: élő állatok, hullák, robbanékony tárgyak; déli 12 óráig: gyorsárúk, sör; délelőtt 10 óráig: jég. Szent-István napján fölvételnek egész napon át (a rendes hiva-

talos órákon belül: hullák. Kiadatnak egész napon át: élő állatok, hullák, robbanékony tárgyak. Ilyen módon lehetővé válik, hogy főképen az állomási személyzet vasárnaponként felváltva munkaszünetet élvezzen.

— **A népszámlálás és a tanítók.** A belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, melyben a községi tanítóknak kötelességévé teszi, hogy ha a népszámlálási biztosoknak neveztetnek ki, kötelesek azt elfogadni. A törvényhatósági joggal felruházott városokban azonban a tanítók csak akkor teljesíthetnek népszámlálási biztos teendőket, ha ezáltal a tanítás menetében akadály nem áll elő.

— **Razzia.** Az éjjel ismét razziát tartott a rendőrség s négy foglalkozás nélküli alakot, névszerint **Mezei** Istvánt, **Árva** Sándort, **Kati** Juliánát és **Vinkler** Jánost kísérték be bűnügyi osztályhoz. Mivel egyikük sem debreczeni illetőségű, kényszer-utlevéllel fogják őket hazatoloncolni.

— **Az angol társalgó kör** tagjai felkértek, hogy a folyó hó 17-én este 8 órakor tartandó felolvasó estélyen pontosan megjelenni sziveskedjenek. Felolvasás után tea mellett angol társalgás lesz.

— **Kamarai közlemények.** E hónap folyamán a következő árlejtések tartatnak meg, melyekről az ajánlatok, a hirdetések teljes szövegei kamaránknál megtekinthetők:

November 15. A m. kir. államvasutak üzletvezetősége Szombathelyen, egy vagy három évre különféle anyagok szállítása. A magyar kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon pálya fentartási fák biztosítása. M. kir. állami vasgyárak központi igazgatósága az 1901. évben szükséges tűzálló anyagok szállítására.

November 16. A m. kir. államvasutak igazgatósága kenőolajok és szurokfákyák szállítására. A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége pályafentartási fák szállítására.

November 17. A m. kir. államvasutak igazgatósága, az 1901. évben összegyűlő üres kenceze és terpentín olajshordók eladása.

November 20. A cs. és kir. szab. kassa-oderbergi vasut igazgatósága az 1901. évben szükséges anyagszerek, pályafentartási és műhelyfák szállítására. A m. kir. államvasutak igazgatósága egy vagy három évre való évenkénti 1200 mm. rézgálicz szállítására. A m. kir. államvasutak üzletvezetősége Debreczenben, az 1901., esetleg három évben szükséges pályafentartási és építési fűrészelt vagy faragott fák, deszkák, pallók és szálfák szállítása. A felsőbányai m. kir. bányahivatal az 1901. évben szükséges anyagok szállítására, (olaj, vas, ponyvavázon, zsir stb. Nyiregyház város tanácsa 8 kilométer hosszú utcáinak 310,000 korona értékben egyszerre egy évben műttá leendő kiépítése iránt.

November 24. A m. kir. államvasutak igazgatósága gyapot és gyapju fonál szállítására.

A körmöczbányai m. kir. pénzverőhivatal november havára az egyszer finomított rézgálicz árát 60 korona 18 fillérben, a kétszer finomítottat 62 korona 86 fillérben állapította meg 50 kilogrammos hordókban.

x **Szép** bajusz leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedrő** használata által, mely minden **bajuszpedrő készítmények között a legjobb!**

A bajuszt szép állásban tartja, nem törí, nem tépi ki és **soha sem keményedik** meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, **terpeantint** nem tartalmaz, igen kellemes illatu és **soha sem avasodik** meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz** Nagy Ferencz gyógyszer-tárában, H. S. Doboszlón.

— **A pápai áldás ára.** Egy müncheni vallásos könyveket kiadó társaság azt hir-

deti, hogy a ki Mayer Flue: „Római utazásom“ című könyvéből ötven példányt vesz huszonöt márká értékben, annak halálából pápai áldást eszközöl ki, sőt az erről szóló okmányt is megszerzi a kiadó. Olesónak elég olesó!

x „Becsüld a nőt“, mondja a költő, mert az ő gondosságára van bízva a család testi és szellemi java. Epen, a hivatását egész odaadással követő férfi, nem gondoskodhatik saját testének táplálékáról, a mely asztalára jön. De a háziasszonynak is nehéz feladat mindig a helyest találni, felelőssége már a reggeli kávéval kezdődve. Bizonyos tehát, hogy közérdekben áll arra utalni, hogy a legkitünőbbnek, az egészségre legüdvösebbnek és kiválóan kellemes ízű kávéitalnak a babkávénak félig Kathreiner-féle Kneip maláta-kávéval való vegyülete bizonyult. Százszázszoros megfigyelés és tapasztalat ajánlja ezt a legjobb kávékeveréket, nevezetesen minden háziasszonynak és anyának egy igazán valódi családikávé készítésére, a mely, a megkívánt kellemes gerjesztés mellett, bizonyos mennyiségű tápanyagot és erősítőt is szolgáltat. A Kathreiner féle Kneipp maláta-kávé mindenütt kapható, valódi azonban csakis az ismert eredeti csomagokban.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papírkereskedésben kaphatók.

Dr. J. G. Popp-féle
ANATHERIN
cs. k. udvari fogorvos
Bécs, 1876. Csak a
csovegmet tartalmazó
francia arany-nyo-
mású két eliquettel
ellátva valódi.

Az ön Anatherinje rendkívül
jótékony hatású a foghuara és
fogakra, enyhíti és eloszlatja a
különböző fogfájásokat. Ezért ön
nem tudok semmi újabban fel-
dicséretet szerezni iránt föllelegedni.

Therese Edle v. Mandstein,
szül. Jellačić de Buzin.
Üvegként frt 1.40, 1.—, —.50.

Raktár: Mihalovits I., Tóth B. gyógyszerüzében,
valamint a legtöbb gyógytár és illatszerekkereskedésben.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Második nap. —

A 10 órákor megnyílt folytatólagos gyűlés első tárgyaként Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző olvassa a tegnapi gyűlésen tárgyaltak jegyzőkönyvét, — helyeslő tudomásul vétetik s hitelesítettik.

Gróf Degenfeld József főgondnok napirend változtatást ajánl, mely szerint első sorban a konventi tagok megválasztása tüzetik ki. Elrendeltetvén a szavazás, egyházi részről: Széll Kálmán, Szabó János, Zsigmond Sándor és Sass Béla; világi tagokul: Horthy István, gróf Tisza István, Dóczy Imre és György Endre; póttagokul: Dávid házy János, Sütő Kálmán, Lengyel Imre, dr. Borsos Benő, az 1900.—1903. évekre érvényesül konventi tagokul kiküldetnek.

Az iskolák államosítása iránt kérvényeztek a mező-telki, bereg-somi, nagy beregi, mező tarpai, gáti, cs. kenézi, kunágotai egyházak.

Teljesen kimerítő, alapos ismertetés után dr. Bacsoni jegyző a mező telki egyház iskoláinak államosítására vonatkozó kérvényét megerősítettén kívánja.

Dr. Baksa Lajos azt indítványozza, hogy utasítsák az egyház a tanítói fizetésnek államsegélyvel leendő kiegészítésére.

A többség elfogadja a határozati javaslatot s a mező-telki egyháznak megengedi iskolái államosítását.

A bereg-somi egyház kérvényét azzal utasítja vissza a kerület, hogy az évi költségvetéssel s az állami és egyházi adó közötti viszony feltüntetésével felszerelten terjeszse fel újra a kerületi gyűlésre.

A nagyberegi egyház iskolai államosítási kérvényét elveti a gyűlés, — tekintettel az egyház kedvező anyagi helyzetére. Uray Imre ahhoz hasonlítja ez államosítási törekvést, mint akinek van lova, maga abrakolja is, de más használja. Majd az indokokat keresve, abban találja, hogy egyfelől a tanítók igyekeznek menekülni az egyházmegye hatósága alól, — másfelől abban,

hogy a lelkészek az iskolák államosítását hitoktatói cím és fizetés elnyerése végett saját anyagi céljaira igyekeznek kihasználni.

Ez utóbbi kijelentését helytelenítőleg róvja meg az elnök, mire Uray köszönettel tudomásul veszi a figyelmeztetést, s azt mondja, a kinek nem inge, nem vegye magára. — Különben is, ha a jövőben fokozott mértékben megteszik az egyház érdekében kötelességeket azok a lelkészek, akiket az ő megjegyzése illet, nem lesz oly sok esetben szükség egyes egyházak államosítást kívánó kérvényeit tárgyalni.

A mező-tarpai egyház államosítása kérdése kapcsán Padrah Sándor tiltakozik általában, de különösen a m. tarpai ref. iskolák államosítása ellen, mire Bacsoni jegyző a saját álláspontját azzal a nagyon is elfogadható indoklással védi, hogy a zsinat már megállapított oly feltételeket, melyek mellett az államosítás lehető, ez egy; továbbá a mely, egyház csakugyan olyan szegény, hogy magának az egyháznak tönkre jutása nélkül lehetetlen az iskolák fejlesztése, ott a lehető leghelytelenebb volna mesterséges gátakat rakni, ez a másik; különben az lenne a teendő, hogy létesítsen az egyházi hatóság iskolaalapot (szerintünk is ez a helyes és egyedüli mód), akkor aztán megszűnik a további invázió.

Ritók Zsigmond indítványára ezután az államosítást kérő folyamodványok helyes felszerelés, megfelelő kimutatások kiállítása végett — tisztán alaki okból — a tanügyi bizottsághoz teendők át mindenkoron.

A gáti, kenézi és kunágotai egyházak államosítási kérvénye felszerelés végett visszaadatnak.

Ezek után a főiskolai igazgatótanács terjedelmes jegyzőkönyvét olvasta Sass Béla tanácsjegyző.

Bakos Tibor és Nagy József képezdei tanárok korpótléka kiutalványoztatik. Czabán Dániellel a szükséges kenyérszállításra a szerződés újabb három évre megkötöttet; ugyanez történt a husszállításra nézve a mészáros társulattal.

A költségvetés tárgyalásánál megtudjuk, hogy a kollegium milliós budgettel dolgozik, akár csak holmi apró-cseprő hercezség.

A tulkadások mibenlétéről Lengyel Imre, a gazdasági tanács tagja ad kimerítő felvilágosítást, mely után az egész jelentés változás nélkül elfogadtatik.

Az igazgatótanács az ifjuság párbajozásának lehetőségét gátolja meg igen helyesen azzal, hogy fentartja az idevonatkozó 54. § t, mely szerint az a főiskolai tanuló, a ki kihívást elfogad és párbajozik, az intézetből kilépettnek tekintetik. Egyszersmind az ügyészi és rendőri hivatalok az esetleg megtörtént párbajok kiderítésére segítségül felkértenek, sőt az akadémiai igazgatóság a hírlap utján is tudomást tartozik venni a párbaj esetekről.

Dr. Bartha és Kérészy akad. tanároknak a közigazgatási tanfolyam előadóiul történt kinevezése tudomásul vétetik.

Dr. Ferenczy Gyula doktori oklevele bemutatván, fizetése kiegészítettik.

Bihari Mór budapesti ügyvéd, a főiskola volt növendéke 1000 koronát adományoz az egyetem céljára. Örvendetes tudomásul szolgált.

Elek Lajos főisk. tanár nyugdíjazás iránti kérvénye elfogadtatik s elismerés mellett bocsátja nevezett a jól megérdemelt nyugalomba a közgyűlés.

Néhány apróbb ügy gyors letárgyalása után, fél 2 órákor a gróf Degenfeld által adott ebédre, a Bikába vonultak a közgyűlési tagok.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Az orosz czár betegsége.

Pétervár, november 15. Az orosz távirati ügynökség jelenti: Miklós czár betegsége, mely eredetileg influenza jellegű volt,

tegnap tifuzos jelleget öltött. A betegség lefolyásáról naponta orvosi jelentéseket tesznek közzé. A ma d. e. 10 órákor kiadott jelentés így hangzik: Ő Felsége az éjt jól töltötte. Az általános állapot jó. A hőmérsék 38.7 fok. Érverés 72. A fej tiszta. Az erőállapot teljesen kielégítő. A betegség diagnózisa: hastifusz, jelenleg teljesen kielégítő lefolyással. Aláírva: Hirsch udvari orvos, Tiekonov dr., Fredericks báró, a császári ház minisztere.

Elégett család.

Vexjő (Svédország), nov. 15. Mult éj-jel egy parasztház leégett. A ház tulajdonosának neje, atyja és 4 gyermeke benne égettek. A tulajdonos maga nagy nehezen kimenekült, de oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy egy óra múlva meghalt.

A délafrikai háború.

Brüsszel, nov. 15. Eddig ötszázötven belga egyesület jelentette ki, hogy részt fog venni a Krüger tiszteletére rendezett ünnepségeken.

Bristol, nov. 15. Hicks-Beach pénzügyminiszter beszédet mondott itt, a melyben azt hangoztatta, hogy a kormány ezentul is folytatni fogja eddigi politikáját. A mostani adók leszállítására nincs kilátás. Ő maga nagyon fog örülni, ha nem kell új adókat javaslatba hoznia. A kormány reméli, hogy a legközelebbi költségvetés benyújtásakor már vége lesz a dél-afrikai háborúnak. Gondoskodni kell majd a fölvetett összegek fokozatos likvidálásáról, de Transzválnak nagy kincsei vannak, a melyek a hadiköltségek nagy részét fedezni fogják. A miniszter végül visszautasította azt a szemrehányást, hogy a hadiszervezet fogyatékosságait a kinestári hivatal takarékosága okozta.

Szuec, nov. 15. A „Gelderland“ gőzös ideérkezett. Senkinek sem engedték meg a belépést Krüger elnök kabinjába. Krüger elnök a fedélzeten sem mutatkozik. Mint a hajótisztek mondják, egészsége jó. Jó étvágya van és jól alszik. Azok közt, a kik itt a hajón jöttek, a marseillei fogadási ünnepségeket rendező bizottság egy kiküldöttje is van. A „Gelderland“ gőzös utirányát nem tudják. A gőzös Port-Saidban, a hol szemet vesz fel, várja a rendeleteket. A német kelet afrikai Dar-El Baalam kikötőben Krüger üdvözlőkben részesítették.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Az orchidea. A Daily Mail furesa kis történetet beszél el a rettenetes Chamberlainról. Történt ugyanis, hogy Chamberlain, aki szenvedélyes kertész, Párisban sétált és egy virágkereskedés kirakatában megpillantott egy orchideát.

— Hogy ez a virág? — kérdezte.
— Husz frank. Egyetlen példány Franciaországban.

Chamberlain kifizette a virágot, aztán ezer foszlányra tépte.

— Ez a virág megvan a gyűjteményemben, — magyarázta Chamberlain; nem akarom, hogy a másodpéldánya francia emberé legyen.

Arról nem szól a Daily Mail, hogy Chamberlain hangosan mondta-e ezt és hogy a párisi virágkereskedő mit felelt.

* Gratulálás. — Tehát a kis pajkos baronesset vette el feleségül? Gratulálok!

— De már el is váltunk.

— Ugy is gratulálok.

Kiadó lakás.

József kir. herczeg-utca
8. számú ház földszintjén

5 szoba az utcára

== kiadó. ==

Értekezhetni ott helyben: a ház mesternél és **Sesztina Lajos** piacz-utczai, vagy **Kardos László** Kossuth-utczai üzletében.

Gyűjtsetek minden országból valót és minden fajtát, még a legközönségesebbeket is szegény gyermekeknek használt **levélbélyegeket** a papi pályára való kiképzetésére, melyekért szép vallásos omlékek, főként rózsafüzérek a Krisztus urunk keresztire foszított alakjával, — nyakörmek Pádual Szent-Antal és a Jézuska képmásával Prágából adtnak.

Kérdezősködések és küldemények a „Bethlehem” irodához Bregenzbe (Tirol) intézendők.

A sárándi vasuti állomásnál levő

vendégfogadó

2000 □ területű földdel

szabadkézből eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek az ott lakó tulajdonos:

Leitner Mórral.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 18.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 18.

A rovásban az egyszeri beiktatás 10 szögig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több, vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés adója is feljegyezhető, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Antai Vinczéné

szabászati és női varrodájába, varró és tanuló leányok felvételnek. Csapó-utca 18. sz.

Zongoróórát ad,

illetve zongorázni tanítást elvállal uri házaknál, nagyon jutányos díjazás mellett egy intelligens úriasszony Arany János-utca 43. sz.

Kiadó

1901 május 1-ére Burgondia-utca 16. szám alatt 7 szoba, fürdőszoba, hozzá tartozó mellékhelyiségek, házmesteri lakkkal, külön udvarral ellátott urilakás, új házban jóvizű kuttal. Bővebbet Berger Jenő építész irodájában Széchenyi-utca 21.

„Margit”-fürdő

intézetben, egy kauczió képes főmosónő január 1-től felvétetik. — Felvilágosítást ad az igazgatóság.

Elveszett

egy női arany lánczkarék hétéfőn estve a színházról Péterfia-u. 21. számig. A megtaláló sziveskedjék a Péterfia-u. 21. szám alá a keresztépületbe vinni, hol illő jutalomban részesül.

Gázizzótestek

közül a szabadalmazott

DURABLE IZZÓTESTEK

tartósabbak, fényerősebbek, tehát olcsóbbak, mint bármely más gyártmány.

Teljesen felszerelt lámpa, tetőzet nélkül . . . . . frt 1.60

Szállítható izzótest, darabonként . . . . . —.45

használható gáz, spiritusz stb. lámpákhoz.

Spiritusz gázizzólampák a legcsinosabb kivitelben, a legolcsóbb árban.

Sürgönyezim :
Durable Bécs.

Durable gázizzófény

BÉCS, IV., Trappelgasse 6.

TELEFON :
7967. sz.

— Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Vizonteladónak kedvezmény. —

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSNET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészies kivitelű díszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámlapok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartunk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi-ívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, díszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

Nyomatott a „Csokonai”-nyomdában Debreczenben.